

NOAH E. COTSEN LIBRARY OF
YIDDISH CHILDREN'S LITERATURE

STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY
N O. 12430

YINGL TSINGL KHVAT

Mani-Leib

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS
413 256-4900 | YIDDISH@BIKHER.ORG
WWW.YIDDISHBOOKCENTER.ORG

•

MAJOR FUNDING FOR THE
STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY
WAS PROVIDED BY:

Lloyd E. Cotsen Trust
Arie & Ida Crown Memorial
The Seymour Grubman Family
David and Barbara B. Hirschorn Foundation
Max Palevsky
Robert Price
Righteous Persons Foundation
Leif D. Rosenblatt
Sarah and Ben Torchinsky
Harry and Jeanette Weinberg Foundation
AND MEMBERS AND FRIENDS OF THE
National Yiddish Book Center

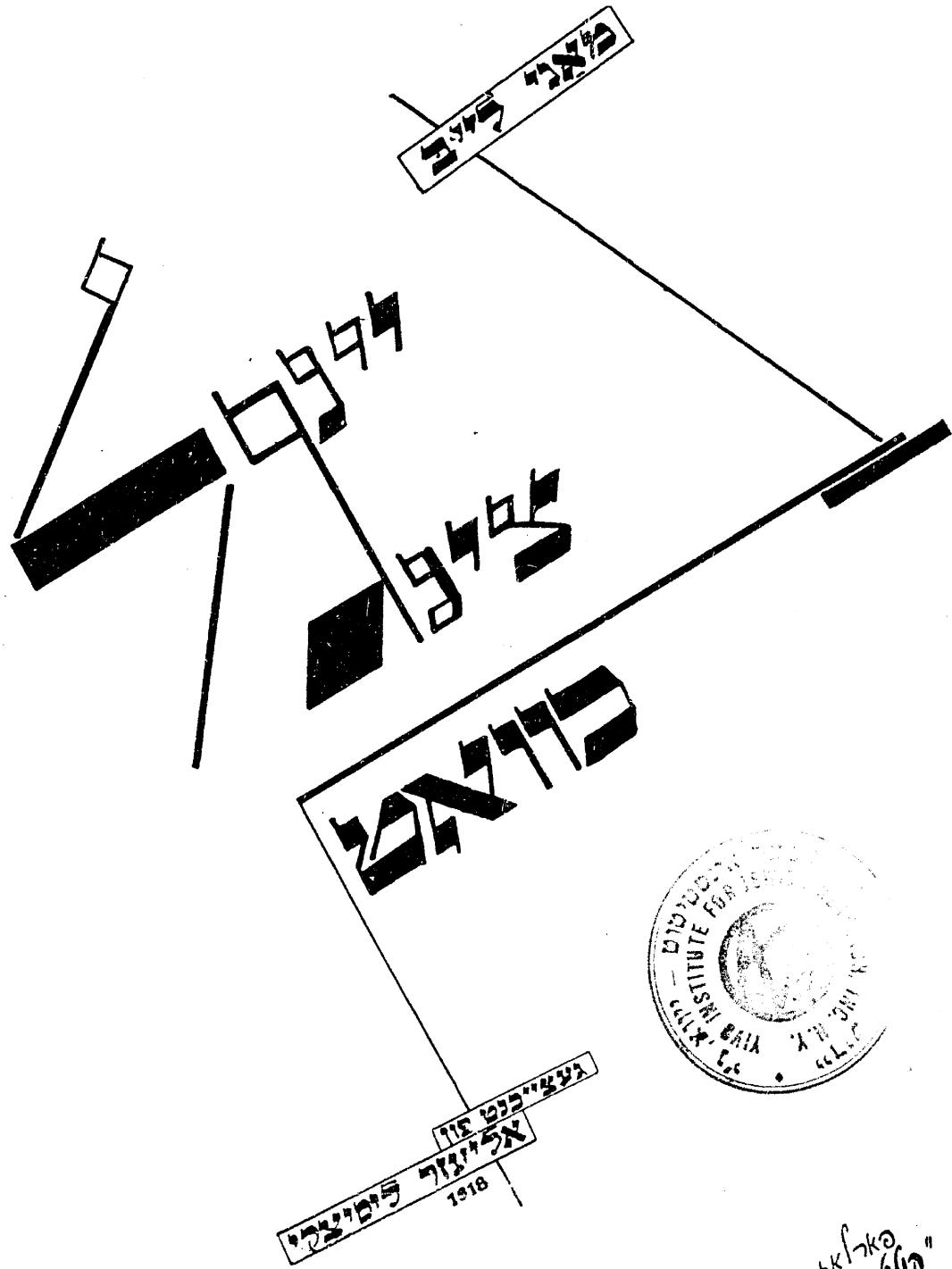
•

The *goldene pave*, or golden peacock, is a traditional symbol of Yiddish creativity. The inspiration for our colophon comes from a design by the noted artist Yechiel Hadani of Jerusalem, Israel.

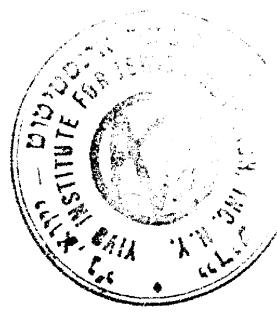
The National Yiddish Book Center respects the copyright and intellectual property rights in our books. To the best of our knowledge, this title is either in the public domain or it is an orphan work for which no current copyright holder can be identified.

If you hold an active copyright to this work – or if you know who does – please contact us by phone at 413-256-4900 x101, or by email at cmadsen@bikher.org.

בְּקִרְבֵּן קַרְבָּלָה
בְּקִרְבֵּן קַרְבָּלָה

האָב אַ מעַשְׁלָע אַ שִׁינְעַ,
פֿאָרְדִּי קִינְדָּעֶר מִינְעַ קִינְעַ.
זִיטַזְעַ, קִינְדָּעֶר שְׂטִיל אָוֹן שָׂאַ
סְאַזְעַן מִיןַןַן מַעַשְׁלָע אָזָא:

אוֹן בֵּים טִיךְ פֿוֹן בִּידָע בְּרַעֲגָן, —
זִיגְעַן שְׂטִיבָעֶר פֿיל גַּעֲלָגָן.
שְׂטִיבָעֶר, גָּאַסְן אָוֹן אַ מָּאָרָק,
אוֹן בֵּים זִיגְעַט פֿוֹן מָאָרָק אַ פְּאָרָג.

אוֹן דִּי גּוֹיִם אוֹן דִּי יִדְעָן
הָאָבָן דָּאָרָט גַּעֲלָבֶט צּוֹפְרִידָן.
וּוּרְאַן פְּרִידָן אוֹן וּוּרְאַן נְוִיטָן,
יעַדְעַר הָאָט גַּעַהָאָט זִין בְּרוּיטָן.

עַרְגָּעָץ וּוִיטָן, וּוִיטָן, וּוִיטָן דָּאנְעָן.
צּוֹצְקוּמָעָן נִיטָן מִיטָן בָּאנְעָן,
נִיטָן מִיטָן שִׁיפָן, נִיטָן מִיטָן פָּעָרָד —
עַרְגָּעָץ אוֹיפָן אַ וּוִיטָעָרָד עָרָד

הָאָט אַ טָּאָל זִיךְ דָּאָרָט גַּעֲפָנוּן.
אוֹן אַיְן טָאָל אַיְן דָּוְרְכָגְעָרְנוּן,
וּוִי אַ שְׁנִירָל וּוִיטָן אַן גְּלִיכָן,
וּוִיטָן אַן גְּלִיכָן, אַ קְלִינְעָרָט טִיךְ.

וועיס און ליכטיך א פארשניטער,
און א וויטער און א בריטער.
שטייט אווי דער וויטער וועג
בייז די לנידע פסח-טעג.

גויים קומען זיך צופאָרָן
פֿירַן פֿרַעַלְעַ שְׁלִיטַנְסַ קָרָן,
גענו און האָלֶז, און שטרוי, און היי.
אנגעלאלָדָן אַט אָזֵי.

הָאָט זַיְק אַיְינָמָל דָּאָרָט גַּעֲתָרָאָפָן,
אוֹ דָּעָר זַוְמָעָר אַיְזָ אַנְטָלָאָפָן.
נוֹ, אַיְזָ וּוְאָס אַיְזָ דָּאָדָעָר שְׂרָעָק,
אוֹ דָּעָר זַוְמָעָר לוּיפְּט אַוּוּק?

נָאָכָן זַוְמָעָר קָוְמָט דָּעָר זַוְגְּטָעָר,
קָוְמָט דָּעָר זַוְגְּטָעָר אַוְן פְּאַשְׁפִּינְט עָר
שְׁטִיבָעָר, בָּאָרְג אַוְן מָאָרְק אַוְן פְּלִיעָט
אַיְן אַשְׁנִיְיק-וּוּוִיסָן קָלְיִידָן.

בער דאס איז פֿאָרגעַקְומָעַן,
אוֹ דָעֵר ווִינְטָעֵר אַיז גַּעֲקוּמָעַן
נָאָס אָוֹן פֿינְסְטָעֵר, וַיַּיְ אַגְּרוֹב,
כָּאָטְשׁ נִיט גַּיִּי אָרוֹיס פֿוֹן שְׂטוּב.

ווערט אַגְּיו אַין מַאְרָק פֿאָרְטְּרָאָגֶן,
בלְאָטְפַּט אַיְן בְּלְאָטְפַּט שְׂטִיְין זַיִּין וּאַגְּנוֹן,
שְׁלַעַט דָעֵר גַּיִּי, זַיִּין בְּיִתְשָׁלְקָנָאָלָט,
שְׁלַעַט דָאס פֿעַרְדָּל, בַּיּוֹן עַס פֿאָלָט.

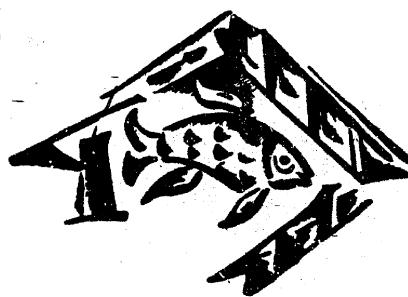
פֿאָרְט אָרוֹיס אַבְּלָעָגְלָה,
וַיַּיְאַקְעַט, נַאֲקַעַט—מִיט אַקְלָה,
צַיְמִיט גּוֹטָן—פֿעַרְדָּלָעָךְ, פֿאָרְטָן,
אוֹן דַי פֿעַרְדָּלָעָךְ, נִיט פֿוֹן אָרְטָן!

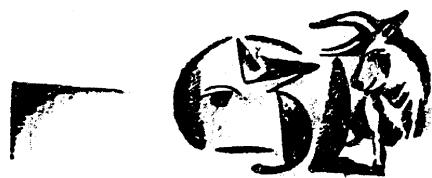
אוֹן אַרְעַגְן הַאָט גַּעֲגָסָן
נִיט וַיַּיְאַקְעַט, נַאֲקַעַט וַיַּיְאַסְעַן,
אוֹן קִין שְׁנִי אַיז נִיט צַו זַעַן,
וַיַּיְלַקְעַט קִין שְׁנִי אַיז נִיט גַּעֲוָעָן.

בלְאָטְפַּט אַיז אַין מַאְרָק גַּעֲוָאָרָן
נִיט צַו גַּעַהַן אוֹן נִיט צַו פֿאָרְטָן;
גַּיִּין אוֹן פֿאָרְטָן—וּוְאוֹן וּוְיִ
אוֹ סָאיַן בְּלְאָטְפַּט בַּיּוֹן דִי קָנִי!

אוֹן דַי יִנְגָלָעַךְ. וַיַּיְדַעַר סָדָר.
לְעַרְנָעַן וַיַּיְאַקְעַט שְׁפָעַט אַין חַדְרוֹ:
הַאָבָן וַיַּקְרַב גַּעֲשָׂוְאָקָן שְׂטָאָרָק.
גַּיְיַן אַיְן בְּלְאָטְפַּט דָוְרָכָן מַאְרָק.

חברה לויטן אויף די גליתשן,
מאכָן קונצָן, הילְּכָן קויטשָׁן,
און דער אַיזָּן אַיזָּן בלְּיָן אָון זָוִיָּן,
וֹוי דער הימֶל אַין דער היִיר.

שְׂקָצִים אַין די גְּרוֹיסָע הַיטְלָעָן
פְּלִיעָן בָּאָרְגָּן אַרְאָפָּן אוֹיף שְׂלִיטְלָעָן
מִיט אַ פֵּיר אָון אַ גַּעֲשָׁרִי,
קוֹלְיָעָן-קוֹלְיָעָן אַין שְׂנִיָּן!

יַיְגַּלְעַךְ רְאִיעַן זִיךְ אָון שְׁלַעַפְּן,
קִיְּקַלְעַן קְלַעַצְעָר שְׂנִיָּן אָון קְלַעַפְּן
פָּעַטָּעָר שְׂנִיְּעָרָס גָּוטָן אָון וּוֹאָילָן,
מִיט אַ נָּאָן אָון מִיט אַ מּוֹילָן.

שְׁטִיטָן אַ יַיְגַּל בַּי דָעַם טְוִיעָר,
רְיִיבְטָן דָעַם אוֹיעָרָ: פָּעַטָּעָר שְׂנִיְּעָרָ,
זָאַלְסָט אַזְוִי בְּיוֹ פְּסַח שְׁטִינָן,
בְּיוֹ מָעַן דָּאָרָף אַין חָדָר גַּיָּן.

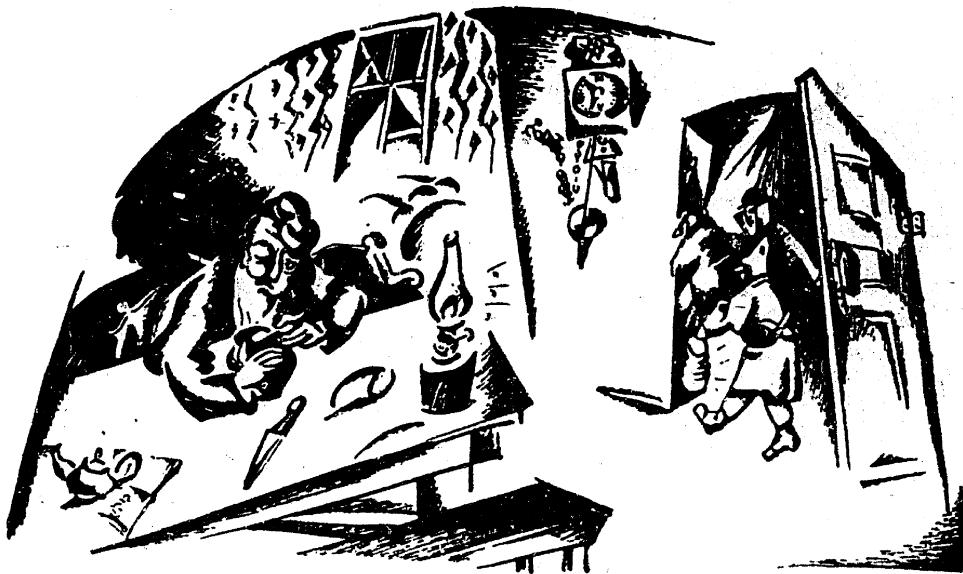
אָפַן מענטשָׁן פִּיל גַּעטְרוּיעֶרטָּ
וּוֹאָס דֵּי פְּלָאָטָע לְאָנָג גַּעֲדוּעֶרטָּ
וּוֹאָס קִין שְׁנִי אִיז נִיט צַו זָעָן;
אוֹן קִין שְׁנִי אִיז נִיט גַּעֲוָעָן.

הָאָפַן מענטשָׁן זִיךְ דֻּרְשָׁאָקָן,
גּוֹיִם קְלִינְגָּעָן אִין דֵּי גְּלָאָקָן,
יִידָּן טְיאָפְּקָעָנָן אִין שָׁוָּל,
אוֹזְדֵּי גְּרוֹיסָע שָׁוָּל וּוּעָרֶט פּוֹל.

אוֹן דֵּי יִינְגָּלָעָךְ פָּזָן דָּעַם חָדָר,
יעַדְעָר יִינְגָּל טָוָת אַנְדָּר:
שְׁנִי גַּעֲטוּעָר, קָוָם שְׁוִין, קָוָם
אִיךְ וּוּעָל וּוּעָרָן גּוֹט, אוֹן פְּרוּם.

קוֹיפָּט אַיְינְגָּל נִיט קִין בִּיגָּל,
קוֹיפָּן פְּלִיטָע עָר, וּוֹי אַפּוּגָּל,
אַלְמָטָעָן פָּזָן פָּאָפִיר,
רוּיט אוֹן לוּטָעָן קָאָלִיר.

קוקן זי אין אלע זייטן –
פלואצ'לינג ווען זי פון וויטן,
צינגל טוט א פאל, א בליאפ,
און אין בלאטע ביזן קאָפ!

ווערט א ליארעם. שרייט א ייגאל:
– וואָרט אויף מיר א רגע, צינגל!
און צו צינגלען צוצוגיין
שרעקט דאס ייגל זיך אליין.

צינגל שטייט אין בלאטע פרײַלעך
און צוינגט זיך פרײַלעך: הולך
וואָרט זיך, דרייט זיך, ציט זיך אויס,
קאוּ פון בלאטע ניט ארויס.

ווערט א יאמען: צינגל, צינגל!
אַבער יעדער חדז-יינגל,
האט ער אַפְּגַּעַלְעַרְנַט קוּם,
דאָרֶף ער קומען באָלֶד אהַיִם.

און אין אוננט, ווי דער שטייגער
קוּקט דער רבּי אויפֿן זיגער,
און ער זאנט אַרוּסַעַט קוּם:
קינדער, נו, שוין ציט אַהְיִם!

ווערט א טומל, טויב צו ווערטן:
– בערל-רעדל, מײַן לאַמְטַעַרְן,
אַבְּ מיר פִּיעַר – קאָפּ-הָאָן,
צינד מיר מײַן לאַמְטַעַרְן אָנוּ

דאֹן ייגלעך זיך צוֹאַמְעָן,
די לאַמְטַעַרְנַס – רַוִּיטַע פְּלַאַמְעָן.
פִּינְסְטַעַר לִיכְטַן זי דעַט וועָג,
און זי ציטערַן פָּונְ שְׁרַעַך.

פלואצ'לינג טוט אַ פרַעַג אַ יִינְגָּל:
קינדער, וואָו אַיז אַיצְטַעַר צִינְגָּל?
צִינְגָּל דְּאָרְטַן אָוּן צִינְגָּל דָּא,
צִינְגָּל אַיז מִיט זַי נִיטָאָ.

כוועל אוווי אין צלאטע שלאָפַן...
אָבער דא האָט זיך געטראָפָן:
דורכוּן מאָרכָך אָפרִיעַץ רִיעַיט,
זַעַט עַר צִינְגָּלָעַן פָּוֹן דָּעַר וּוִיט.

בלִיבֶּט אֵין בְּלָאָטָע צִינְגָּל שְׁטוּקָן.
אָבער צִינְגָּל וּוּטַע זִיךְ שְׁרוּקָן?
צִינְגָּל קְלָעָרְט צַו זִיךְ אַלְיַין:
כֻּוֹעַל אָווִי בַּיּוֹ מַאֲרָגָן שְׁטַיְין,

לאָכָט דָּעַר פְּרִיעַץ. סָאָרָא יִנְגָּל!
זָאָגּ מִיר. וּוּמָעַן רַופַּט דִּיךְ? - צִינְגָּל
הָאָט קִין מוֹרָא נִיט גַּעַהָאָט
אוֹן עַר עַנְטָפָעָרט: צִינְגָּל כּוֹוָאָט!

אוֹן דָּעַם פְּרִיעַץ שְׁטָאָרָך גַּעֲפָעָלָן,
וּוֹסָס אָיְנְגָּל זָאָל זִיךְ שְׁטָעָלָן
פָּאָר אָפְרִיעַץ אַיְינָס אוֹן זָוִויִּ:
אוֹן דָּעַר פְּרִיעַץ זָאָגּ אָווִי:

לָאָוט דָּעַר פְּרִיעַץ זִיךְ פָּוֹן וּוּיְיטָן
אוֹיְף זַיְן גּוֹטָן פָּעָרְט צַו רִיעַיטָן -
אוֹן פָּאָר צִינְגָּלָעַן-אַיְינָס. צָוִויִּ, דְּרִיעַין -
שְׁלָעָפְּ-אוֹן צִינְגָּל אֵין שְׁוִין פְּרִיעַץ!

אוֹן דָּעַר פְּרִיעַץ אֵין אָגּוּטָר,
טוֹלִיעַט צִינְגָּלָעַן אֵין זַיְן פּוֹטָר,
אָבער צִינְגָּל זִיכְט אֵין בְּרָעָנֶט -
רִיעַיסְט זִיךְ פָּוֹן דָּעַם פְּרִיעַץ הָעָנֶט.

אוֹן דָּעַר פְּרִיעַץ קְנִיטְשֶׁט-זַיְן שְׁטוּרָן:
- וּוּי, דָו האָסָט נִיט קִין לְאַמְטָעָרָן?
גִּיסְט אָווִי אַלְיַין בִּינְאָכְט?
הָאָט זִיךְ צִינְגָּל הָוֵיך צְעַלָּכְט:

- אָלְגָּמְטָעָרָן. אָלְגָּמְטָעָרָן,
כְּהָאָב קִין מוֹרָא נִיט פָּאָר בָּעָרָן,
וּוְעַל אֵיךְ מוֹרָא הָאָבָן גַּיְינָן?
דוֹרָכוּן מאָרכָך בִּינְאָכְט אַלְיַין!

צינגדט זיך און אינגעאנצן צינגל
פערד צי רינגל, פערד צי רינגל?
און ער ענטפערט, ניט געקלערט:
כוויל דעם רינגל מיט דעם פערד!

לאכט דער פריזן: סאראג יינגל
פיסטו, צינגל!... און דעם רינגל
גייט דער פריזן צינגלען אָפַּן,
און ער שפרינגעט פון פערד אָרְאָפַּן.

און גיט צינגלען אָפַּן די לייצע
און פאַטשט צינגלען אָן אין פלייעץ,
צינגל קווקטן אָט-אָטָא-טָא,
און דער פריזן אִיז ניטָא.

ושמורעט צינגל צו די אויגן,
ווײַזְאָן און לאָזֶט זיך פֿײַל פֿוֹן בּוֹיגּוֹן
מיין רינגל דורבן מאָרכַן,
דורבן מאָרכַן און אויפַן באָרגַן.

טְפִירְוֵי דָאַס פֻּרְד בְּלִיבְט שְׁטִיְין אָן צִינְגָּל
טוֹט אַ נְעַם דָעַם פִּישְׁוֹף-רִינְגָּל,
טוֹט אִים זִיבָּן מַאל אַ דְּרִיִּי,
און עַס הַוִּיבְט אָן גַּיְין אַ שְׁנִי.

נו, צי דארפַן מענטשן זָרְגָּן? —
מענטשן שְׁטִיְין אוֹף פְּרִימָאָרגַן,
קוֹקָן זַי אָן קוֹקָן זַי:
אי, אי, זַי, זַי זַי אַ שְׁנִי?

—כְּפִין שְׁוִין גְּרוֹי אָן אלט גּוֹזָאָרָן.
בֵּין אַ וּוּלְטַ שְׁוִין אוּסְגָּעְפָּאָרָן,
און אַ יִינְגָּל אֹזָא בְּרָעָן,
הָאָב אִיךְ עַרְגָּעָץ נִיט גּוֹעָעָן.

און אַדוֹ זָאַלְסַט מִיךְ גַּעַדְעַנְקָעָן,
וּוְיָלָאַיךְ אֹזָא זָאַךְ דִּיר שְׁעַנְקָעָן,
וּוְאָסְ דִּי וּוּלְטַ הָאָט נִיט גַּעַהָאָט;
שְׁוּיִיגְ אָן הָעָר זְשָׁעָה, צִינְגָּל כּוֹאָט.

כְּהָאָב דָעַם פֻּרְד, עַר קָאַסְט מִיר טִיעָר,
עַר אִיז לְוִיטָעָר פְּלָאָם אָן פִּיעָר —
פְּלִיעָן פְּלִיטָעָה עַר, וּוְיָאַ פְּיִיל,
אַיְן אַ רְגָּעָה דְּרִיכְזָעָן מַיִיל.

און אַיךְ הָאָב אַ פְּשֻׁוֹף-רִינְגָּל,
אֹזָא רִינְגָּל פְּאָר אַ יִינְגָּל,
טוֹסְט אִים זִיבָּן מַאל אַ דְּרִיִּי,
און עַס הַוִּיבְט אָן גַּיְין אַ שְׁנִי.

און דָו קָאַנְסַט אַלְיַין זִיךְ שְׁטַעַלְן,
וּוְעַלְכָעַ זָאַךְ אִיז. דִיךְ גַּעַפְעַלְן:
צי דָאַס רִינְגָּל, צִי דָאַס פֻּרְד —
אָפְעָר נִיט קִיְּזַן סְקַעְלָעָרטַן

וָן זַיְ וּוִילָן זַיְ נִיטְ גָּלוֹבֶן,
טוּעֵן זַיְ אַ וּוַישְׁ דִּ שְׂוִיבֶן -
וּוּרְטַ אַ שְׁמָחָה, וּוּרְטַ אַ פְּרִידַ:
— סָאָרָאָצַ שְׁנִיַּהָאָטַ אַגְּגָעָשָׂנִיַּט!

וְאָלָן זַיְ דִּ מְעַנְטְּשָׁןְ פְּרִיעַן,
וּוְזַיְ וּוִילָן אָוָןְ פָּאָרְשְׁתִּיעַן,
זָאָרְגַּןְ הָאָפָןְ זַיְ גַּעֲחָאָט;
וּוְאוֹ אַיְ אַבְּעָרְ צִינְגָּלְ כּוּוֹאָט?

וּכְטַ דִּ מְאָמָעַ צִינְגָּלְ! צִינְגָּל!
רָעְדַּתְ זַיְ אָוִיסְ אַ פְּלוֹיזְעַרְ-יִינְגָּלְ,
אוֹ אַיְןְ בְּלָאָטָעְ צִינְגָּלְ שְׁטָעְקָטְ.
אָוָןְ דָּעָרְ שְׁנִיַּהָאָטַ אִיםְ פָּאָרְדָּעְקָטְ.

גָּעָמַטְ דִּ מְאָמָעַ וּוּיְיָנָעַןְ, קְלָאָגָןְ,
נָאָרְ דִּ קְלוֹגָעְ מְעַנְטְּשָׁןְ ?ָאָגָןְ:
— לְאֹוֹתְ מְעַןְ זַיְ אָזְוִיְ נִיטְ גַּיְינְ
דוּרְכָןְ מָאָרָקְ בִּינְגָכָטְ אָלִיְיןְ!

אַבְּעָרְ אָזָאָ כּוּאָטְ, וּוְ צִינְגָּלְ,
אוֹןְ מִיטְ אָזָאָ פְּשֻׁוֹףְ-רִינָאָ,
אוֹןְ מִיטְ אָזָאָ גּוֹטָןְ פָּעָרְדָּ —
אוֹןְ סָאוֹןְ קִילְעָכְדִּיקְ דִּ עָרְדָּ —

פְּלִיטְ מְעַןְ גִּיכָּעָרְ, פְּרִיְ אָוָןְ זִיכָּעָרְ,
וּוְ דָעָרְ וּוְיָדָעְרְ וּוְינָטְ אָוָןְ וּוְיכָעָרְ —
טָאָלְ אָוָןְ בָּאָרְגָּ אָוָןְ וּוְאָלְדָּ אָוָןְ פְּעָלָדְ.
אָיְןְ דָעָרְ בְּרִיטָעָרְ, וּוְיָטָעְרְ וּוְעָלָטְ.

אִיְזַיְ צִינְגָּלְ פְּיַילְ פָּוָןְ בּוּגִינְ
אוּפְּנָןְ פָּעָרְדָּ אָוּוּקְגָּעָפְּלוּגָןְ,
וּוְיָטָעְרְ, וּוְיָנְטָעְרְ פָּוָןְ דָעָרְ הַיְםְ.
עָרְגָעָץְ אִיְןְ דָעָרְ נָאָכָטְ, אִיְןְ רְוִיםְ.

בער וווען פון ווייטע וועגן
קומט דער ווינטער אַן מיט רעגן,
און קיין שניי איז ניט צווען,
ווײַן קיין שניי וואָלט ניט געווען —

ווײַזט זיך צינגל פײַל פון בויגן,
פון דער נאָכט אַרוּסָגָעְפְּלוֹגָן,
ניט געזען אַן ניט געהערט,
אויפַָן פֿרִיצָס גוֹטָן פֿערֶד.

און ער טָראָגָט זיך גִּיכָּעָר, זִיכָּעָר,
ווײַ דָּעָר ווַילְדָעָר ווַינְטָ אַן ווַיכָּעָר,
מיַּטְן רִינְגָל דָּוְרָכָן מָאָרָק,
דוֹרְבָּן מָאָרָק אַן אוַיְפַָן בָּאָרֶג.

טָפְּרוֹן דָּעָר פֿערֶד בְּלִיבְּטָ שְׁטִיְּן, אַן
צִינְגָּל
טוֹט אַ נָּעַם דָּעַם כְּשֻׁוֹפְּ-רִינְגָּל,
טוֹט אִים זֵיבָן מָאָל אַ דָּרְיָי
און עַס פָּאָלָט אַרְוָיס אַ שניִי.

== איבערדרוקן פארטמאן ==
געדרוקט בי י. דענקלער ווארטשע 1922
אין צווי אויטלאגעם צו צווי טוינט
עקוועטפֿאָרָן. קִישׁוּס צוֹנְגָּרִיט אין
צִינְקַאנְדָּאָפִּיעַ טָן הַ נָּאָדָּב עֲדָן.

INGL-CYNGL CHWAT — MANY LEIB
WYDAWNICTWO „KULTUR - LIGE“
— WARSZAWA 1922. —
Druk. I Headlera, Warszawa, Długa 26.

פרק 320 מארכ

הנתק. «עקבם ריבב» נארצין (אנו אלהך) 17

פָאַלָּא קִלְטָה לִגְעָז תְּאַרְשָׁע לְעַשְׂנָא 52. ח. 3.

